سقوط آزاد گردشگری فارس

عکس: ایرنا

شرق: استان فارس آثار تاریخی کهن، مجموعه‌های فرهنگی- تاریخی و جاذبه‌های طبیعی متعددی را در خود جای داده و در دهه‌های پیشین نیز این جاذبه‌های تاریخی و طبیعی باعث جذب گردشگران داخلی و خارجی می‌شد، اما در ۱۰ سال اخیر روزبه‌روز ظرفیت جذب گردشگر و اقامت گردشگران در این استان کاهش یافته تا جایی که اقامت گردشگران در این استان امروزه نسبت به ۱۰ سال پیش به یک‌چهارم کاهش یافته است؛ چالشی که یکی از مهم‌ترین دلایل آن ضعف مدیریت میراث فرهنگی فارس و مقامات ارشد این استان در به‌روزرسانی خدمات و فراهم‌کردن زیرساخت‌های مناسب گردشگری است.

اداره کل میراث فرهنگی فارس؛ اداره سرپرست‌ها

اداره کل میراث فرهنگی فارس در یک سال اخیر با معاون‌هایی اداره شده که عمدتا حکم سرپرستی داشته‌اند؛ موضوعی که چالش‌هایی به دنبال دارد. معاونت‌های میراث فرهنگی فارس از جمله معاونت گردشگری، میراث فرهنگی و سرمایه‌گذاری با سرپرست اداره می‌شوند که سبب ضعف بیشتر میراث فرهنگی در رسیدگی به مسائل میراثی و گردشگری شده است. زهره رئیسی، راهنمای تور و کارشناس ارشد ایران‌شناسی، می‌گوید: وضعیت گردشگری نسبت به سه یا چهار سال قبل بسیار بد است و روزبه‌روز هم بدتر می‌شود.

رئیسی درباره مشکلات زیرساخت‌های گردشگری بر این باور است: یکی از زیرساخت‌هایی که مشهود و ساده است مسئله توالت است، شما هرجا می‌روید توالت‌ها بسیار کثیف هستند و کسی رغبت نمی‌کند داخل آنها برود، این امور پیش‌پاافتاده بسیار تاثیرگذار هستند. مورد دیگر اینکه در اماکن تاریخی مانند تخت‌جمشید، نقش‌رستم و... زیرساخت‌هایی مانند مکان‌های دارای سایه وجود ندارد. گردشگر بعد از بازدید از مکان تاریخی، نیاز به استراحت کوتاهی دارد، چون برنامه‌هایی که در طول یک روز برای او چیده شده فشرده است، نیاز به مکان‌های خوبی دارد که سایه باشد و بتواند انرژی ازدست‌رفته خود را بازیابد. همچنین رستوران‌ها و کافه‌های داخل یا اطراف اماکن تاریخی استاندارد نیستند و خدمات قابل قبولی ندارند.

نابسامانی در اداره آثار تاریخی

مشاهدات میدانی در نوروز ۱۴۰۲ نشان داد که چنین وضعیتی در میراث فرهنگی فارس باعث بروز نابسامانی‌هایی در اداره آثار تاریخی شده است؛ از جمله در آثار تاریخی فیروزآباد مانند کاخ اردشیر که حتی یک راهنمای گردشگری در آن وجود نداشت. محمد فرخ‌زاده، معاون گردشگری و زیارت استانداری فارس نیز نوروز امسال در حاشیه سفر به شهرستان فیروزآباد، با انتقاد از نبود راهنمایان تور و برنامه‌ای برای روایتگری و معرفی کاخ اردشیر بابکان و تاریخ آن گفته بود: گردشگران حاضر در این مکان رها و دچار سردرگمی بودند. به گفته او، ساخت‌وسازهای غیرمجاز در ورودی مسیر کاخ اردشیر بابکان در قالب رستوران، سفره‌خانه و... چهره بسیار نامناسبی را برای این اثر تاریخی فراهم کرده و لازم است دستگاه قضائی، میراث فرهنگی و فرماندار به عنوان رئیس شورای تأمین برای ساماندهی آن اقدام کنند. قائم‌مقام استاندار فارس در شورای توسعه گردشگری فارس همچنین در بازدیدی که از شهر باستانی گور داشت، عنوان کرد: نقایص بسیاری در این منطقه وجود دارد که بیشتر درباره کاوش‌های باستان‌شناسی و زمین‌های کشاورزی تصرف‌شده است. معاون استانداری فارس با بیان اینکه این شهر می‌توانست به‌عنوان یک منطقه بسیار ارزشمند در تاریخ فارس و جهان باشد، اضافه کرد: اکنون شاهد سرقت‌های جزئی و خرد و ازبین‌رفتن این آثار در زیر زمین به دلیل آبیاری زمین‌های کشاورزی تصرف‌شده هستیم. فرخ‌زاده همچنین از اینکه در سطح ملی برای این داشته ارزشمند تاریخی هیچ ردیف بودجه‌ای در نظر گرفته نشده است ابراز تأسف و خاطرنشان کرد: مسئولان متولی در سطح کشور باعث و بانی این بی‌توجهی و اهمال‌کاری هستند. نبود یک موزه از آثار جمع‌آوری‌شده در محیط کاخ یا در کنار این اثر از دیگر مواردی بود که فرخ‌زاده به آن اشاره و اضافه کرد: کمبود چنین موزه‌ای باعث کاهش جاذبه برای گردشگران و بازدیدکنندگان کاخ اردشیر بابکان شده است. معاون گردشگری و زیارت استانداری فارس گفت: آثار تاریخی و اشیای ارزشمند جمع‌آوری‌شده در مکانی غیراستاندارد نگهداری می‌شود در صورتی که این امکان وجود داشت که از آن موزه‌ای زیبا خلق شود که دانش عمومی مردم را بالا ببرد.

نارضایتی مسافران در نوروز ۱۴۰۲

«نارضایتی مسافران نوروزی از وضعیت سرویس‌های بهداشتی و پارکینگ مجموعه جهانی تخت‌جمشید، وضعیت نامناسب سرویس‌های بهداشتی بین‌راهی، عدم راه‌اندازی سازه‌های گردشگری در نوروز مانند کانکس‌های خریداری‌شده برای تخت‌جمشید و...» از دیگر چالش‌هایی بود که مسافران و گردشگران نوروز امسال با آن مواجه بودند.

این مسافران بر این باور بودند که وضعیت خدمات‌دهی رفاهی در مجموعه‌های تاریخی به حال خود رها شده که بسیار آزاردهنده است. به گفته آنها، وجود چنین وضعیتی سبب خواهد شد که بازگشت دوباره مسافر در سال‌های آینده کاهش پیدا کند.

زهره رئیسی در پاسخ به اینکه «وضعیت گردشگری چگونه می‌تواند بهبود پیدا کند»، گفت: یکی از چیزهایی که می‌تواند صددرصد در بهبود گردشگری تأثیر بگذارد، زیرساخت مناسب جهت ورود گردشگر، حمل‌ونقل مناسب، مسائل رفاهی مناسب و... است.

وعده‌های نافرجام وزیر میراث فرهنگی

آب رکن‌آباد پس از گذر از دامنه‌ها و کوه‌ها و مشروب‌کردن منطقه اکبرآباد از طریق کوه‌های غرب تنگ الله‌اکبر وارد شیراز شده و پس از عبور از باغ‌های جهان‌نما، آرامگاه حافظیه، بنای هفت‌تنان و چهل‌تنان را آبیاری می‌کرده است.

با توجه به موقعیت آب رکنی که در مسیر شیراز- تخت‌جمشید، انتظار می‌رفت با محوطه‌سازی، سنگفرش و فضای سبز این منطقه مهم تاریخی گردشگری احیا شود تا بتواند به صورت مجموعه تفریحی و سیاحتی در اختیار گردشگران قرار گیرد اما چنین نشده است. عزت‌الله ضرغامی، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی اردیبهشت ۱۴۰۱ در بازدید از شیراز از مرمت و بازسازی مجموعه تاریخی آب رکنی در مسیر شیراز به تخت‌جمشید خبر داد، اما با گذشت یک سال عملا اتفاق خاصی در این خصوص رخ نداده است.

آب رکنی اثری تاریخی مربوط به سده چهارم هجری قمری است که در تاریخ اول مرداد ۱۳۸۶ با شماره ثبت ۱۹۲۹۳ به‌عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی طی یکی، دو سال گذشته عمدتا در حال گردش و مسافرت بوده، گویی به این باور رسیده که وزیر گردشگری یعنی اینکه مدام در مسافرت باشد؛ این روحیه وزیر و عدم توجه لازم به مسائل مدیریتی، عملا باعث شده وضعیت میراث فرهنگی و گردشگری در استان‌ها به شدت سقوط کند.

خط فقر ۲۹ میلیون تومانی با حساب و کتاب کیفری

عبدالصمد حسینی: یک بار برای همیشه یاد خواهید گرفت چگونه خط فقر را طبق قوانین کلیدی زندگی با قاعده کیفری محاسبه کنید.

سریال تکراری محاسبه دستمزد نسخه سال ۱۴۰۱ خود را به نمایش گذاشته تا ان‌شاءالله فروردین ۱۴۰۲ قبل از خشک‌شدن عرق جبین شاغلین زحمت‌کش، حقوق درخور آنها پرداخت شود.

دو کاراکتر اصلی این سریال هزینه خانوار و نرخ تورم هستند که سال ۱۴۰۱ با بازی زیرپوستی خود بارها موجب افزایش تپش قلب ما در صحنه زندگی شدند. این دو کاراکتر نقش سارقانی را بازی می‌کنند که جیب ما را نشانه گرفته و مورد تعقیب کاراکتر حقوق و دستمزد هستند. شیرین‌ترین یا رؤیایی‌ترین صحنه این درام اقتصادی لحظه‌ای است که حقوق و دستمزد با شکستن خط فقر همپای آنها شود. در شرایط فعلی ناگزیر از اعلام پایان باز برای این سناریو هستیم؛ ولی تلنگر پرسشی در ذهن بر جا می‌ماند که خط فقر کجاست و چگونه محاسبه می‌شود. حسن لطفی، سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی خط فقر خانواده چهارنفره را در سال حدود ۱۸ میلیون تومان بیان کرده. این رقم بر مبنای محاسبه اقتصادی است؛ لیکن اگر نگاهی به خط فقر براساس وظایف قانونی داشته باشیم، چه داستان و پایان دراماتیکی را تجربه خواهیم کرد.محاسبه خط فقر بر اساس مطالبه قانونی مهم است؛ چراکه قوانینی با عواقب کیفری برای آن وجود دارد. در مقابل مقاومت در برابر این قوانین دو راه پیش‌روی شماست؛ یا باید ادعای ورشکستگی کنید و از برخی حقوق محروم شوید یا با حکم جلب در پشت میله‌های زندان روزگار بگذرانید.هسته محاسبه خط فقر بر محور خانواده است. بنابراین از میان ۱۲هزارو ۵۰۰ ماده قانونی در کشور روی قوانین حقوق مالی خانواده و سه قانون کلیدی نفقه، اجرت‌المثل و مهریه متمرکز می‌شویم.

مجهول اول حقوق و دستمزد

حداقل دستمزد در سال ۱۴۰۱ حدود پنج میلیون و ۶۷۹ هزارو ۷۵۰ تومان برای فردی بدون سابقه کار و اولاد تعیین شده. طبق اعلام نرخ خط فقر به‌روشنی معلوم می‌شود حقوق پایه تنها برای رفع امور یک نفر عزب‌اوغلی کفاف می‌کند و نباید با آن نقشه ازدواج کشید؛ مگر اینکه بنای خانواده را بر آب بنا کنیم.

برخی از کارشناسان مدعی هستند هزینه مسکن و خدمات درمانی مرد مجرد بسیار کمتر از این مقدار است؛ ولی اگر قاعده نفقه عمودی یا قاعده شأن را اجرا کنیم، خلاف این تصور ثابت می‌شود. لیکن با یک سؤال ساده از این نظریه عبور می‌کنیم؛ آیا مرد مجرد نباید پس‌انداز داشته باشد تا بتواند لوازم زندگی زناشویی را تأمین کند.

مجهول دوم نفقه

نفقه (ماده ۱۱۰۷ قانون مدنی) شامل خرج و برج زندگی زوجه مطابق شأن (منزلت) او است. در حقیقت با اغماض از تعریف شأن، نفقه همان مخارج مسکن، خوراک، پوشاک، تأمین لوازم زندگی، خدمات درمانی و... است. پس می‌توان رقمی معادل معیشت ماهانه را در نظر گرفت. نفقه از زمان ثبت عقد ازدواج لازم‌الپرداخت است. طلاق مکروه‌ترین حلال خداوند است و در بستر قانون نیز برای حمایت خانواده و دوام آن رگه‌هایی از تلاش دیده می‌شود ولی وقتی پای نفقه به میان می‌آید، ماجرا پایانی دیگر دارد.

به‌طور معمول روند طلاق در دادگاه‌ها تا دو سال هم طول می‌کشد؛ لیکن اگر نفقه شش ماه مستمر پرداخت نشود، قاضی خود می‌تواند حکم طلاق را صادر کند و به زندگی زناشویی پایان دهد.

می‌توانیم یک‌چهارم ۱۸ میلیون تومان را معیاری برای کشف حدودی کف نفقه بدانیم. اینجا نیز نباید از هزینه‌های خاص زنانه حتی بدون محاسبه شأن او فاکتور گرفت، پس همان مقدار پایه قانون کار را برای نفقه در نظر می‌گیریم.

مجهول سوم اجرت‌المثل

اجرت‌المثل (ماده ۳۳۶ قانون مدنی) در ازدواج و قانون امری کلیدی است. هرچند اکثر زوجین از آن بی‌خبر هستند یا آن را هیولای اسمش را نبر می‌پندارند. اجرت‌المثل مقدار پرداختی در قبال انجام هر کاری است که عرفا و شرعا با مزد به سرانجام می‌رسد.

در نظر بگیرید همسران ۲۴ ساعت شبانه‌روز به ارائه خدماتی با عطر خوش محبت می‌پردازند. اگر خدمتکاری در خانه بدون این عطر خوشایند امور را انجام دهد، شایسته دریافت چه مبلغی است. پیشنهاد ما برای گذر از روند چالشی کشف مجهول سوم که می‌تواند به یک کابوس محاسباتی تبدیل شود، محاسبه پایه حقوق به‌عنوان سهم اجرت‌المثل است. شاید بپرسید چرا سهم اجرت‌المثل باید به‌عنوان بخشی از حقوق و دستمزد مردان محاسبه شود. علت این امر ما را به تعریف مجهول دیگر این معادله رهنمون می‌کند.

مجهول چهارم مهریه

مهریه (ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی) از سنت‌های دینی و تأکید شده که اندک و حتما پرداخت شود. در عرف جامعه مهریه از غول‌های مراحل ازدواج است که عمدتا برحسب طلا تعیین و ذیل عبارت چه کسی داده و چه کسی گرفته بی‌خطر به نظر می‌رسد؛ بااین‌حال وقتی برگه عقد با قید رایج عندالمطالبه امضا شد، شرایط کاملا فرق خواهد کرد. مشکل عمده، تعیین مهریه سنگین است. از دلایل مختلف آن می‌توان به چشم‌وهم‌چشمی، استراتژی‌های شکستن قلب جاری و آزمون‌های مردافکن و... اشاره کرد. در این میان فقط یکی از دلایل تا حدی منطقی و قابل توجه است که اظهار می‌کند مهریه پشتوانه زن برای روز مباداست. روز مبادای زندگی زناشویی روز شکست عقد ازدواج است که یا با مرگ همسر یا طلاق همراه است. در این روز تلخ علاوه‌بر سوگواری باید به فکر تأمین معیشت فردا هم بود. حال تصور کنید بانویی در طول زندگی زناشویی اجرت‌المثل دریافت کرده که البته بستر مناسبی برای استفاده از خدمات بازنشستگی را برای او فراهم می‌کند. دراین صورت نگرانی تأمین آتیه خودبه‌خود رفع خواهد شد و می‌توان مبلغ مهریه را به جایگاه واقعی خود که نشانی از محبت و علاقه مرد به زن است بازگرداند.

منطقی است که برای پرداخت مهریه باید ردیفی در محاسبه حقوق و دستمزد مرد در نظر گرفته شود تا او بتواند در فرصتی معقول به ادای دین الهی خویش بپردازد. در یک محاسبه ساده و سرانگشتی می‌توان مبلغ یک‌چهارم حقوق پایه را برای پرداخت مهریه در طول زمان در نظر گرفت. برخی کارشناسان مدعی هستند تأمین هزینه سه مجهول (نفقه، اجرت‌المثل، مهریه) بر عهده مرد است که باید با اشتغال به کار بیشتر آن را فراهم کرده و نباید در حقوق پایه آن را جست‌وجو کرد.

در پاسخ می‌توان به کلام امام علی (ع) اشاره کرد که می‌فرمایند: وقت مؤمن سه قسمت است: اوقاتی برای مناجات و دعا و عبادت، اوقاتی برای کسب معاش و درآمد، اوقاتی برای تفریح و استفاده از لذت‌های حلال. در این صورت می‌توان روز را به سه قسمت هشت‌ساعته تقسیم کرد و با سهم کار روزانه هشت‌ساعته باید مجهول‌های معادله ما حل شوند تا بتوان به امور دیگر پرداخت.

کارشناسانی نیز اظهار می‌کنند این شیوه محاسبه اوقات مناسب تحقق حکومت اسلامی و امری آرمانی است. البته این فرموده امیرالمؤمنین (ع) مربوط به ۱۴۰۰ سال پیش بوده و امروزه در بلاد کفر و غرب موضوع سه روز تعطیلی در هفته کاری مطرح است و تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل.

می‌دانید که هر مرد می‌تواند چهار همسر داشته باشد و هر مردی با یک شیفت کاری باید بتواند معادل سهم چهار نفقه، اجرت‌المثل و مهریه دریافتی داشته باشد. پیشنهاد می‌کنیم برای حفظ توان ادامه محاسبه از این پس خط فقر را به‌صورت نوار فقر در نظر بگیرید.

برای اینکه انصاف را رعایت کرده و زندگی در زیر نوار فقر را یک هشدار جدی در نظر بگیریم، مجهول چهارم را با وجود پرداخت کامل مهریه به‌عنوان یک ردیف دریافتی ثابت محاسبه می‌کنیم.

حد پایین نوار فقر همان روال ساده‌شده کشف مجهول‌هاست و حد بالای نوار فقر را با استفاده از ضریب ۴ در نفقه، اجرت‌المثل و مهریه محاسبه می‌کنیم. چندی از کارشناسان معتقدند، ازدواج با همسر دوم منوط به اجازه همسر اول است. اما این امر فقط وجهه قانونی دارد و با رضایت همسر اول می‌توان از این گذرگاه عبور کرد. البته نگارنده هیچ تمایلی به ترویج چندهمسری ندارد؛ ولی باور دارد تأمین دستمزد یک مرد با ضریب مجهول‌های سه‌گانه می‌تواند بستر زندگی موفق تک‌همسری با فرزندان و فرزندخواندگان باشد.

از سویی کارشناسانی مدعی هستند زنان باید طبق روال عرفی از دریافت اجرت‌المثل و نفقه یا حتی مهریه پرهیز کنند یا به‌نوعی طبق قانون حسن معاشرت با همسران خود مدارا کنند.

نکته اول این است که قانون حسن معاشرت (ماده ۱۱۰۳ و ۱۱۰۴ قانون مدنی) وجهه کیفری ندارد. نکته دوم، طبق اخلاق اسلامی نباید دیگران را در معذوریت قرار داد تا از حقوق شرعی و حق مسلم خود ذیل رودربایستی یا آموزه‌های غلط فرهنگی عدول کنند. نکته سوم، این حقوق بدهی شرعی مردان است که باید پرداخت کنند و به‌نوعی پرداخت آن خود تحقق حسن معاشرت است.

به‌علاوه مرد به‌عنوان رئیس خانواده (ماده ۱۱۰۵ قانون مدنی) باید هزینه کامل زندگی مشترک را بدون چشمداشت به مال زن تأمین کند. رویکرد انسانی و اسلامی این است که با افزودن این موارد به حقوق مردان حداقل شرایط پرداخت دین شرعی و قانونی ایجاد شود.

مجهول پنجم نفقه فرزند

هدف اصلی تشکیل خانواده ادامه نسل است و تاکنون ما به موضوع نفقه فرزند نپرداختیم. نفقه فرزند در قانون (ماده ۱۱۹۹ قانون مدنی) لحاظ شده، (طبق ماده ۱۰۹۱ قانون مدنی) حتی بعد از طلاق نیز قابل دریافت است. می‌توان بدون محاسبه شأن معادل یک برابر حقوق پایه به ازای هر فرزند در نظر گرفت.

با این اوصاف برای محاسبه حد پایین نوار فقر یک خانواده چهار نفره طبق حقوق پایه سال ۱۴۰۱ می‌توان مبلغی حدود ۲۹،۸ میلیون تومان در نظر گرفت.

با این رویکرد شما مبلغ حد بالای خط فقر که به‌معنای خروج از این بازی چالش‌برانگیز است را چقدر محاسبه می‌کنید و از آن مهم‌تر آیا با محاسبه آن قدرت خرید شما واقعی خواهد بود.

حقوق مرد مجرد = حقوق پایه ۱۴۰۱ = ۵،۶۷۹،۷۵۰ (تومان)

مبلغ نفقه و اجرت‌المثل = حقوق‌پایه * ۲

مهریه = (۴/حقوق پایه)

نفقه اولاد = (تعداد فرزند * حقوق پایه)

حقوق مرد متأهل (خانواده دو نفره) = حقوق پایه + (مبلغ نفقه و اجرت‌المثل) + مهریه

حد پایین نوار فقر (مثلا خانواده چهارنفره) = یک خانواده دونفره + نفقه اولاد

حد بالای نوار فقر = (مبلغ نفقه و اجرت‌المثل * ۴) + (مهریه * ۴) + حقوق پایه + (نفقه اولاد * ۴)

بارش‌های سیل‌آسا در غرب

شرق: هواشناسی برای بارش‌های پایان هفته هشدار قرمز داده بود و از شب ۲۳ فروردین بارش‌های سیل‌آسا در کشور آغاز شد؛ سیلی که بیشتر استان‌های غربی را دربر گرفته و تا روز جمعه (۲۵ فروردین) سه نفر در استان‌های آذربایجان غربی، ایلام و قزوین جان خود را از دست دادند.

مرتضی مرادی‌پور، معاون عملیات سازمان امداد و نجات جمعیت هلال‌احمر، از امدادرسانی به هزارو ۲۳۲ نفر متاثر از سیل و آبگرفتگی در ۱۴ استان کشور خبر داده و گفته است از ۲۳ فروردین تا ساعت شش صبح روز ۲۵ فروردین ۱۴۰۲، ۴۵۰ نفر به دلیل بارندگی‌های سیل‌آسا مجبور به ترک منازل خود و اسکان اضطراری در اردوگاه‌های هلال‌احمر شدند. ۱۱ شهر، ۳۱ روستا و سه منطقه عشایرنشین متأثر از سیل و آبگرفتگی بودند و در سه روز گذشته به هزارو ۲۳۲ نفر امدادرسانی شده است. او همچنین از انتقال ۳۰ نفر در استان‌های ایلام، کرمانشاه، خوزستان و لرستان به نقاط امن سخن گفته است. ۵۹۸ امدادگر هلال‌احمر در قالب ۱۳۹ تیم امدادی عملیات‌های متعددی را انجام داده‌اند که ازجمله آن تخلیه آب از ۸۷ واحد مسکونی بوده است.

در ۲۴ فروردین سه نفر در استان‌های ایلام، قزوین و آذربایجان غربی بر اثر حوادث جوی کشته شدند و این آمار تا صبح روز گذشته افزایش نداشته است. تاکنون ۸۲ دستگاه چادر اسکان، ۳۹۴ تخته پتو، ۱۰۶ تخته موکت، ۵۰ شعله چراغ والور و ۳۳ بسته غذایی توزیع شده است. شدت بارش باران در برخی استان‌ها مانند لرستان به حدی زیاد بود که یک روستا در شهرستان ازنا در این استان تخلیه شد.پیرحسین کولیوند، رئیس جمعیت هلال‌احمر، به رسانه‌ها گفته بود روستای چم‌گز در شهرستان پلدختر و کمندان در شهرستان ازنا از استان لرستان تخلیه شدند و ساکنان آنها در چهار اردوگاه اسکان اضطراری هلال‌احمر استقرار یافتند.

هشدار سیلاب به تهرانی‌ها هم داده شد و احتمال تکرار سیل امامزاده داوود پیش‌بینی شد. شاهین فتحی، مدیرعامل جمعیت هلال‌احمر استان تهران، از مردم تقاضا کرده بود از حضور در مسیل‌ها و حاشیه رودخانه‌ها خودداری کنند. پیمان کرمی، رئیس پلیس راه استان البرز نیز اعلام کرد تردد در جاده کرج - چالوس در محدوده این استان از میدان امیرکبیر کرج تا اطلاع ثانوی ممنوع است.

سیل، برق برخی از روستاها را هم قطع کرد. مهران امیری، سرپرست شرکت توزیع برق لرستان، گفته بود برق ۸۶ روستای خرم‌آباد، چگنی، کوهدشت، پلدختر، نورآباد و الیگودرز قطع و کار بازسازی شبکه‌ها با وجود شرایط بد آب‌وهوایی در حال انجام است. به گفته سرپرست شرکت توزیع برق لرستان، شبکه آبرسانی شهر سه هزار نفری برخوردار دلفان نیز به دلیل طغیان رودخانه و شکستگی لوله اصلی قطع شد.

یکی از قربانیان بارش‌های چند روز گذشته، جوانی ۳۵ساله در بوکان بود. خشایار صنعتی، سرپرست فرمانداری شهرستان بوکان، گفته است یک جوان ۳۵ساله از اهالی روستای «اوزن‌قشلاق» از توابع بخش سیمینه این شهرستان بر اثر اصابت صاعقه در ارتفاعات جان خود را از دست داد.

بر اساس اعلام سرپرست فرمانداری شهرستان بوکان، این حادثه در مناطق مرتفع اطراف این روستا روی داد که در آن این جوان به همراه فرد دیگری مورد اصابت شدید صاعقه قرار گرفتند که بر اثر شدت ضربه صاعقه، یکی از این دو جوان فوت کرد و فرد دیگر که مصدوم شده بود برای مداوا به مراکز درمانی انتقال یافت.

صنعتی تأکید کرده کشاورزان و دامداران در هنگام نامساعدبودن شرایط جوی باید بلافاصله در مکان‌های بسته و سقف‌دار پناه بگیرند و از ایستادن در کنار درختان و تکه‌سنگ‌های بزرگ و اشیای فلزی خودداری کنند و از گیرنده رادیویی و گوشی تلفن استفاده نکنند.

طبق اظهارات سرپرست فرمانداری شهرستان بوکان، روستاییان باید در هنگام صاعقه از تردد و استقرار در ارتفاعات روستاها که به دلیل شرایط خاص اقلیمی و زمین‌شناسی احتمال برخورد صاعقه وجود دارد و موجب تلفات می‌شود، خودداری کنند.

صنعتی بیان کرده طبق اعلام اداره کل هواشناسی آذربایجان غربی با ورود سامانه بارشی انتظار می‌رود تا روز جمعه شاهد بارش‌های متناوب باران توأم با رعدوبرق باشیم.

صیدنور علیمرادی، رئیس اورژانس پیش‌بیمارستانی استان ایلام نیز اظهار کرده که با توجه به میزان بارش‌ها در سطح بخش صالح‌آباد شهرستان مهران، سیل در رودخانه این شهرستان شدت گرفت. در پی جاری‌شدن سیلاب، یک نفر از اهالی بخش صالح‌آباد جان خود را از دست داد.

به گفته علیمرادی، در این راستا با وجود اعلام مورد مفقودی خانم ۵۰ساله توسط خانواده وی، موضوع در دستور کار نیروهای امدادی قرار گرفت و بعد از مدتی یعنی در ساعت ۹ صبح جسد این خانم ۵۰ساله از رودخانه شهر صالح‌آباد بیرون کشیده شد و به خانواده‌اش تحویل داده شد.

حسین خوئینی‌ها، سرپرست جمعیت هلال‌احمر قزوین نیز گفته است: با توجه به گزارش‌های رسیده، سیل یک زن ۶۰ساله را که در ماهی‌سرای خود در روستای محمودآباد بخش الموت شرقی مشغول به فعالیت بود، با خود برده است.

اما دلیل این بارش‌های سیلال‌آسا چیست؟

پیش از این مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی به بررسی ابعاد سیلاب مردادماه سال گذشته پرداخت که بر اساس آن، این سیلاب ۴۴ هزار میلیارد تومان خسارت وارد کرد. بر اساس این گزارش، تغییرات اقلیمی موجب تغییرات وسیع در الگوی آب‌وهوایی مانند بارش‌ها و به دنبال آن تداوم خشک‌سالی، فرسایش خاک و وقوع گردوخاک می‌شود.

از پیامدهای گرمایش جهانی، تغییر الگوی بارندگی و تغییر شکل بارش از برف به باران است که در نهایت می‌تواند موجب سیلاب هم شود. البته نقش فعالیت‌های انسانی را نباید در این تغییرات فراموش کرد.

مونسون یکی از این پدیده‌های حدی است که هرساله در یک بازه زمانی مشخص و در جنوب شرق آسیا رخ می‌دهد. پدیده‌های حدی، تأثیر زیادی در اقلیم آب‌وهوایی ایران دارند؛ به‌طوری‌که میزان بارش‌ها در کشور یا کم است یا به حدی است که سیلاب شدید در پی دارد.

بارش‌های تابستان سال گذشته نیز ناشی از مونسون اعلام شد، اما گفته می‌شود گرمایش جهانی موجب افزایش چشمگیر شدت و فراوانی بارش‌های شدید مونسون شده است. آن‌طور که مرکز پژوهش‌های مجلس نوشته، هر یک درجه سانتی‌گراد گرم‌شدن هوا، مقدار بارش‌های موسمی را پنج درصد افزایش می‌دهد.

بااین‌حال، نقش عوامل داخلی و فعالیت‌های مختلف در کشور را نیز نباید در حجم خسارات سیل نادیده گرفت. فعالیت‌هایی که تاکنون موجب خالی‌شدن سفره‌های آب زیرزمینی، فرونشست و تنش آبی در کشور شده است.

نکته دیگر در بارش‌های سیل‌آسا، این است که ایران نسبت به برخی کشورها که بارندگی شدید و متداوم در طول سال دارند، خسارت‌های بیشتری می‌بیند.